

вивальних завдань, що забезпечить ефективне та результативне вироблення предметних компетенцій, необхідних для становлення високопрофесійного, кваліфікованого, юридично грамотного, адаптованого до соціальних проблем фахівця.

Література:

1. Крячун Т. *Формування історичних і правових компетентностей* [Електронний ресурс:] / Т. І. Крячун. – Навчальний портал «Класна оцінка», 2014. – Режим доступу <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/formuvannya-istorichnikh-i-pravovikh-kompetentnost.html>.
2. Пометун О. *Компетентнісний підхід у сучасній історичній освіті* / О.І. Пометун // *Історія в школах України*. – № 6, 2007. – С. 3-13.
3. Фрейман Г. *Реалізація компетентнісно-орієнтованого навчання у практиці викладання історії в школі* / Г.О. Фрейман // *Історія в школах України*. – № 10, 2006. – С. 23-29.

ДО ПИТАННЯ ПРО ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНІЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ ЕКОНОМІСТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ РОБОТИ

Кліна Ю. В.

*асистент кафедри політичної психології
та соціально-правових технологій*

**Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
м. Київ, Україна**

Проаналізувавши наукові дослідження з проблем теорії та методики професійної підготовки студентів до майбутньої діяльності, ми прийшли до висновку про необхідність дослідити специфіку проблем щодо підготовки економістів до підприємницької роботи.

Підготувати висококваліфікованого фахівця – майбутнього економіста до підприємницької діяльності можливо тільки за умови багатоаспектного включення студентів у навчально-практичну діяльність, яка є невід'ємною складовою професійної підготовки. Саме такий висновок зро-

били науковці у своїх роботах В. І. Бондар [1], І.С. Булах [2], М. П. Васи-
льєва [3], М. В. Кисіль [4], Н. В. Ладогубець [5], О. М. Вознюк [6],
І. О. Смолюк [7] та інші, проаналізувавши векторно спрямовану навчаль-
но-практичну діяльність студентів у вищих навчальних закладів як скла-
дну, багатоструктурну систему.

Теорія та практика професійної освіти фахівців вищих навчальних за-
кладів має свої особливості. Вона поділяється на теоретичну та практич-
ну частини. Досліджуючи таку підготовку, І. М. Ковчина виділяє три рів-
ні теоретичної та два рівні практичної підготовки. Узагальнюючи досвід
попередників, вона характеризує їх наступним чином. Рівні теоретичної
професійної освіти – описовий, пояснювальний (вивчення педагогічного
досвіду), діагностичний (виявлення умов та причин успішності студен-
тів), прогностичний (експериментальне дослідження). До практичної час-
тини вона відносить проєктивний, тобто розробка програм та навчально-
методичних матеріалів нормативного забезпечення навчального процесу
та рефлексивний – оцінка результатів наукових досліджень [8]. Ми пов-
ністю погоджуємось з такими висновками і додаємо:

до теоретичного рівня = інформаційну складову (передача інформації
студентові);

до практичного – діяльнісний, який указує на можливість студента
виконувати фахову функцію.

У сучасних умовах розвитку вищої освіти і зокрема професійної осві-
ти ускладнюється процес підготовки майбутнього фахівця.

Наша структура, яку ми представимо у подальшому дослідженні буде
більш складною в умовах європейської інтеграції тому, що українська
національна система освіти повинна відповідати зарубіжним стандартам.
Це по-перше. По-друге, ми враховуємо новий напрям підготовки – під-
приємницька діяльність, яка мало досліджена і тому мало представлена у
наукових розробках сьогодення. Європейські стандарти професійної
освіти вимагають оптимізації компонентів вузькопрофільної професійної
підготовки. Для національної освіти це є новизною і такий процес почи-
нає набувати поширення, розроблятися та впроваджуватися у вищих за-
кладах освіти.

Аналізуючи праці Н. В. Ладогубець про можливості модульно-
блочної системи у структурі фундаментальної підготовки бакалаврів та

можливостей інтеграційних форм та способів подання матеріалі у технічному ВНЗ [5], Л. В. Савенкової про формування у студентів внз вмінь та навичок самостійної роботи, зокрема знань основних засад інформаційного аналізу та синтезу для ефективного виконання самостійної навчальної роботи [9], Н. Ю. Шемигон про організацію та стимулювання рефлексивної діяльності студентів у процесі професійної підготовки, а також використання діалогових технологій [10] та інших українських учених, ми виявили три основних підходи до вирішення проблеми професійної підготовки студентів та оновленні змісту освіти.

Систематизація оновленого змісту освіти з навчальної та методичної підготовки починається з першого курсу і не переривається до випускного, четвертого або шостого.

Підготовка студентів за оновленим змістом за вузько спеціалізованою програмою повинна проводитися на основі фахових вимог до основної спеціальності, яку вони мають отримати за дипломом. Вимоги повинні відповідати фаховим компетенціям, яким адекватні показники готовності майбутніх фахівців до підприємницької діяльності.

Для нашого дослідження важливими є мотиваційний, змістово-діяльнісний та професійно-педагогічний, які були вкладені нами до структури підготовки майбутнього економіста-підприємця. При її розробці ми спиралися на праці І. М. Ковчиної [8], О. С. Падалки [11], Л. М. Степаненко [12]. Визначені компоненти увійшли до розробленої нами структури підготовки економістів-підприємців, яка складається з двох взаємопов'язаних частин – теоретичної та технологічної.

Дослідниця з теорії та практики професійної освіти О. Л. Шевнюк у своїй монографії стверджує, підготовка студентів до майбутньої фахової діяльності, має здійснюватися в умовах поетапного навчання [13].

На підставі проаналізованого нами матеріалу з підготовки студентів вищих навчальних закладів до майбутньої професійної діяльності, окреслено основні етапи підготовки фахівців до підприємницької діяльності. Вони складаються з інформаційного, особистісного та контрольного.

Інформаційний етап включає три сходинки, які відповідають наступним видам професійно-педагогічної підготовки – мотивація, діагностика, проєкція. Мотивація (а) для обрання майбутньої спеціалізації відіграє величезну роль у навчанні студентів. Студент вступає до університету бан-

ківської справи достатньо вмотивованою особою. Як правило, на вибір впливає робота у банківській сфері родичів, знайомих, друзів, близьких. У всіх випадках конкретного вступу до вище зазначених університетів вмотивовували старшокласників батьки. Під час діагностики (б), яка включала інформацію про майбутню роботу, старшокласники ознайомились з умовами роботи, зарплатнею, відпустками тощо. Проекційний вид (в) інформаційного етапу для визначення професійного майбутнього, складався із наступних параметрів дослідження.

Студентам-економістам пропонувалося проаналізувати матеріали зі спецкурсу, що вивчатиметься, продумати вимоги до рівня інформації з підприємницької діяльності, на основі яких визначиться мета кожного заняття. Відомо, що основна кінцева ціль студента в аудиторії – отримати знання, які застосуються у майбутньому. Цьому є спонукання у виді обізнаності від працюючих фахівців (мотивація – а). Тобто цілі студента повинні відповідати змісту навчання і бути взаємно адекватними.

Отже, готуючи майбутнього економіста-підприємця, ми упевнилися у позитивних намірах студентів здобути знання саме з професійної педагогічної освіти. Розроблений нами міні-опитувальник включав такі незручні для майбутніх фахівців банківської справи питання, як: ким ви плануєте бути через десять років; чи плануєте мати сім'ю; що ви знаєте про виховання дітей; яке майбутнє хотіли б дати своїм дітям; що таке педагогіка. Для наших респондентів питання з педагогіки були незручними та й не зрозумілими. Тому на першому опитуванні вони залишили порожні місця для відповідей. Тоді ми попросили їх взяти з собою опитувальник додому і дати відповіді разом з батьками. Обробка результатів дала позитивну інформацію. Респонденти, це студенти третього курсу, бакалаври, зрозуміли, що знання з педагогіки їм необхідні, оскільки всі планують бути керівниками різних ступенів. Дати визначення терміну «педагогіка» без інтернету ніхто не зміг. Відповіді коливались від «навчання» до «виховання». Про значущість педагогічних взаємин у колективі як сімейному, так і робочому, мало хто здогадувався. Таким чином ми не тільки вмотивували економістів, але й вивчили їхні індивідуальні особливості, що допомогло нам у подальшому проведенні педагогічного експерименту.

Отже, ми сформулювали на першому, інформаційному, етапі позитивну мотивацію підготовки студентів до підприємницької діяльності шляхом прослуховування спецкурсу «Професійно-педагогічна освіта підприємців».

Оскільки мета спецкурсу має повністю відповідати процесу навчання, ми ще під час викладення дисциплін на першому, другому та третьому курсах проводили засідання наукових груп студентів, до завдань яких включали і професійно-освітні у вигляді тренінгів, рольових ігор, міні-вправ з педагогічним спрямування та подальшим обговоренням думок і взаємними побажаннями на майбутнє.

Література:

1. Бондар В.І. Дидактика: Підручн. для студ. вищих пед. навч. закл. – К.: Либідь, 2005. – 264 с.

2. Булах І. С. Теорія і методика комп'ютерного тестування успішності навчання (на матеріалах медичних навчальних закладів): Дис... доктора пед. наук: 13.00.01 / Київський ун-т ім. Т.Г. Шевченка. – К., 1995. – 430 с. – Бібліогр.: арк. 381-394.

3. Васильєва М.П. Теоретичні основи деонтологічної підготовки педагога: Дис... доктора пед. наук: 13.00.04 / Харківський держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. – Х., 2003. – 432 с. – Бібліогр.: арк. 376-415.

4. Кисіль М.В. Якість вищої освіти як предмет філософського аналізу: автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.10 / М.В. Кисіль; АПН України. Ін-т вищ. освіти. – К., 2008. – 16 с. – укр.

5. Ладозубець Н.В. Фундаментальна підготовка бакалавра в технічному вузі: експертно-часова оцінка якості: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Н.В. Ладозубець; АПН України. Ін-т вищ. освіти. – К., 2003. – 21 с.: рис., табл. – укр.

6. Вознюк О.М. Формування системи гуманітарних інтегрованих знань студентів технічних університетів: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / О.М. Вознюк; Вінниць. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. – Вінниця, 2004. – 21 с. – укр.

7. Смолюк І.О. Розвиток педагогічних технологій у вищих закладах освіти України (теорія і практика): Дис... доктора пед. наук: 13.00.01 / Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 1999. – 375 л. – Бібліогр.: л. 357-375. Захист 22.10.1999.